

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 1,568 คน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 137 คนและครูผู้สอน จำนวน 1431 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 101 คน และครูผู้สอน จำนวน 303 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก โดยกำหนดผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 404 ฉบับ และในแบบสอบถามแต่ละฉบับได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น 2 ข้อ คือ

1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) ครู

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) ชนิด 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 50 ข้อ และเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามขอบเขตงาน 8 ด้าน ได้แก่

1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร
2. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
3. การแนะแนว
4. การสอนซ่อมเสริม
5. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
6. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
7. การนิเทศการศึกษา
8. การประกันคุณภาพการศึกษา

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบสำหรับกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า และเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือซึ่งนำมาจากนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้รวบรวมไว้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอยกตัวอย่างพอสังเขป ดังต่อไปนี้

- 1). เอกสารตำราของ จันทรานี สงวนนาม (2551)
- 2). เอกสารตำราของ ฉันทนา จันท์บรรจง (2550)
- 3). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และฉบับปรับปรุง 2545
- 4). กฎกระทรวงว่าด้วยการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2550

2. เมื่อศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดขอบเขตของข้อคำถาม นิยามตัวแปรและสร้างคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะศึกษา

3. กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาเพื่อเป็นกรอบในการตั้งข้อคำถามตามขอบเขตด้านเนื้อหาที่เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยศึกษา 8 ด้าน คือ

- 1) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร
- 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
- 3) การแนะแนว
- 4) การสอนซ่อมเสริม
- 5) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 6) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
- 7) การนิเทศการศึกษา
- 8) การประกันคุณภาพการศึกษา

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้เสนอแนะและแก้ไขตามแนวทางที่ถูกต้อง

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขและได้รับการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจตรวจสอบเพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขให้เหมาะสม (รายนามผู้เชี่ยวชาญแสดงอยู่ในภาคผนวก ค)

6. แบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ที่ได้ลงคะแนนความตรงเชิงเนื้อหาพร้อมข้อเสนอแนะเพิ่มเติมหาค่าตรงความสอดคล้องระหว่างคำถามกับเนื้อหาโดยใช้สูตรค่า IOC ผลการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามแต่ละข้อ ถ้าข้อใดมีค่า IOC ใกล้เคียง 1.00 แสดงว่าข้อคำถามข้อนั้น ๆ มีความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา หากข้อคำถามในข้อใดที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.06 แสดงว่าข้อคำถามนั้น ๆ มีความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหาน้อยและต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหรือตัดข้อความนั้น ๆ ทิ้งไป หากข้อคำถามในข้อใดที่มีค่า IOC ตีลบแสดงว่าข้อคำถามนั้น ๆ ไม่มีความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหาต้องดำเนินการตัดข้อคำถามทิ้งไปหรือปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามที่นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ลงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

- +1 แทน เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับค่านิยมศัพท์
- 0 แทน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับค่านิยมศัพท์
- 1 แทน เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับค่านิยมศัพท์

7. รวบรวมสรุปข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำมาปรับปรุงแก้ไขและหาความสอดคล้องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญโดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Index of item – Objective Congruence: IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ โดยมีผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง IOC รายข้ออยู่ในช่วง 0.8 – 1 (ผลการวิเคราะห์แสดงในภาคผนวก ง)

8. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นข้าราชการครูโรงเรียนวัดบึงกอก และโรงเรียนบ้านหนองกุลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามสูตรของครอนบาค (Cronbach 1971, p.160 อ้างใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์ .2540) เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 50 ข้อ

9. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .971

10. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้ายก่อนนำไปพิมพ์เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามเพื่อการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอลงชื่อและนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร (บว. 16) ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน
2. ผู้ศึกษาค้นคว้าทำบันทึกข้อความขอความอนุเคราะห์แนบไปพร้อมกับหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้บริหารสถานศึกษาโดยนำแบบสอบถามใส่ซองจำนวนซองละ 4 ฉบับ

นำไปใส่ไว้ในช่องรับหนังสือของสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ศึกษาพิเศษโลก เขต 2 (รายชื่อสถานศึกษาแสดงในภาคผนวก ข)

3. สถานศึกษากลุ่มตัวอย่างรวบรวมส่งข้อมูลแบบสอบถามคืนในช่องรับเอกสารของ
โรงเรียนบ้านชำหวาย ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิเศษโลก เขต 2

4. แบบสอบถามที่ส่งไปยังสถานศึกษา จำนวน 404 ฉบับ ได้รับคืนมาจริง จำนวน
324 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.2 ได้ตรวจสอบแล้วมีความสมบูรณ์ครบถ้วนทุกฉบับ

5. นำแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์และแปรผลข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาเพื่อ
วิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS)
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่
ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน โดยใช้ค่าทางสถิติเป็นร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิเศษโลก เขต 2 โดยใช้ค่าทางสถิติเป็นค่าเฉลี่ย (\bar{X})
และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ในภาพรวมและรายด้านโดยมีเกณฑ์แปลผลดังนี้

4.51 – 5.00 หมายความว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ
ของสถานศึกษาระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายความว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ
ของสถานศึกษาระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายความว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ
ของสถานศึกษาระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายความว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ
ของสถานศึกษาระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายความว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ
ของสถานศึกษาน้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ตามตัวแปรซึ่งจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเป็นการทดสอบสมมติฐานของการศึกษาโดยการทดสอบ (t – test Independent)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ ซึ่งดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณ ซึ่งได้ใช้ค่าสถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่
 - 1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็น (ค่า IOC)
 - 1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย
 - 2.1 ค่าความถี่ (Frequency)
 - 2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 2.3 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ใช้สัญลักษณ์ \bar{X}
 - 2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สัญลักษณ์ S.D.
3. สถิติทดสอบสมมติฐาน
 - 3.1 การทดสอบค่าที (t – test Independent)